

Szövetkezeti öntudat.

(Megjelent az „Erdélyi Barázda” január 10. számában.)

A szövetkezeti élet teljes kifejlésése és tökéletesítésének módja csak az lehet, ha sikerül tagjainkat nemcsak a szövetkezeti élet fontosságáról meggyőzni, de egyúttal bennük a szövetkezeti öntudatot felelészteni. A szövetkezeti öntudatról, tehát öntudatos szövetkezeti tagokról csak akkor beszélhetünk, ha oly egyének tömörülnek egybe, akik belátják a szövetkezet mindenekfeletti szükségességét, áldásos működését és ebből kifolyólag a legteljesebb mértékben támogatják is: ha a szövetkezet támogatása mellett képesek az eszme fejlesztése, népszerűsítése, megkedveltetése érdekében fáradozni is. Ilyen tagokról mondhatjuk el, hogy szövetkezeti öntudattal rendelkeznek és beszélhetünk velük kifejllett szövetkezeti öntudatról.

A szövetkezeti öntudat kifejlésére a mai idő a legalkalmasabb. A szövetkezetek oly fontos lépés előtt állanak, amittől létük, vagy rombadőlésük függ. A tagoknak kell tehát megmutatniok, hogy támogatói-e az általuk létesített intézménynek, öntudatos szövetkezők-e, vagy nem.

A szövetkezet támogatása kétféleképpen történhet. Támogathatjuk szövetkezetünket rendszeres vásárlásokkal, ha a mendemondákra nem adunk és mindent készpénzzel vásárolunk, így az egyik fajta szövetkezeti támogatásnak eleget tettünk. A szövetkezeti támogatásnak másik része az, ha megadjuk az eredményes működéshez a szükséges anyagi eszközöket.

A szövetkezetek mindenütt növelik tőkájukat. Kényszeríti őket erre a jelenleg fennálló gazdasági helyzet. Az árak emelkedése után a kedvező áruellátás megvalósítása csak akkor lehetséges, ha kellő tőke áll a szövetkezetek rendelkezésére. Csak tőkeerős intézmény működhetik ma sikerrel. E tényt be kell látnia minden szövetkezeti tagnak. A belátás azonban nem elégséges. Feltétlenül szükséges, hogy a tőke gyarapításában aktív részt is vegyen. Anyagi erejéhez mérten támogassa a tőkenövelés fontos mozgalmát. Aki a szövetkezeti életet a vásárláson kívül a tőke adásával is támogatja és a szövetkezet működését ezzel is elősegíti, arról bátran elmondhatjuk, hogy öntudatos szövetkezeti tag.

A marosvásárhelyi transitó-raktárhoz tartozó szövetkezetek — és erre nagyon büszke vagyok — voltak az elsők, amelyek nagy lelkesedéssel fogtak hozzá az alaptőke emeléséhez. Ha van szövetkezet, ahol a tervbe vett alaptőkeemelés nehézségekbe ütközik, kérem az ilyen szövetkezetek értesítését, szíves készsággal fogok a községbe kiszállani, hogy a szövetkezetek vezetőségének az alaptőkeemelés érdekében kifejtendő propagandájában és új tagok toborzásában segítségére legyek.

Mindenkor a nehéz idők teremtik a kiváló férfiakat. A szövetkezeti élet is válságos, nehéz időket él. Nem a csendes béke világában, hanem jelenünkben kell megmutatnunk, hogy érdemesek vagyunk a szövetkezeti életre.

Gondolkozzunk, szálljunk magunkba és vizsgáljuk énlünket azon célból, hogy kellő szövetkezeti öntudattal rendelkezünk-e és cselekedeteinket az öntudatosság sugalmazza-e. Ha a vizsgálat eredményeként megállapítjuk, hogy hiányzik a kellő szövetkezeti öntudat, úgy iparkodjunk elsajátítani azon cselekedeteket, amelyek maguk után vonják az öntudatosság kifejlődését.

Ha mindnyájan így fogjuk fel a szövetkezeti életet és öntudatos szövetkezeti tagok leszünk, úgy a szövetkezeti mozgalom egy igen nagy fordulatot vehet fejlődésében a saját javunkra.

Pozsonyi Vilmos,

a Hangya marosvásárhelyi transitó-raktárának főnöke.

A vásárlási könyvecskék kezelése.

Múlt számainkban közöltük szövetkezeteinkkel, hogy a vásárlási visszatérítés rendszeres megvalósítása érdekében központunk együtettü eljárást kíván a szövetkezeteknél bevezetni a vásárlási könyvecskék által, mely módszer a legelőnyösebbnek és a legkönnyebben keresztülvihetőnek látszik.

E célból valamennyi szövetkezetünk részére elegendő mennyiségű *vásárlási könyvecskéket* készítettünk 16 és 32 lap terjedelemben, arra való tekintettel, hogy egyes tagok kevesebbet vásárolnak s azok részére a vékonyabb könyvecske is elegendő, míg, akik többet vásárolnak, azoknak a több lapu könyvecskékre van szükségük.

A könyvecske kiadásakor ráveze-

tendő az illető tag neve és alatta a szövetkezet cégbélyegzőjével lepecsételendő.

A könyvecske kezelésénél, amint arra az első oldalon levő felhívás is figyelmeztet, *legfontosabb követelmény, hogy a tag minden vásárlása abba bevezetést nyerjen.* Kivételt képeznek a monopolcikkék, melyek árusítása után a szövetkezetnek oly csekély haszna van, hogy abból visszatérítést nem adhat. Tehát *egyedül a monopolcikkék vásárlása nem vezetettik be a könyvecskékbe.*

A könyvecske rovatai szerint bevezetendő a vásárlás napja, a vásárolt áru, annak készpénzben kifizetett értéke és végül, a bejegyzést az utolsó rovatban igazolja a boltkezelő aláírásával. Természetesen, ha a tag többféle árut vásárol, akkor is csak egy bejegyzést kell eszközölni és semmi esetre sem jégyzendők be a vásárolt áruk tételenként, hanem összesítve egy összegben. A második rovatba ilyenkor vagy egy gyűjtő megnevezés irandó be, — mint pl. fűszer, vasárak, vegyes áruk, stb., — vagy pedig ezen megnevezés helyett a vásárolt áruk összértéke betűkkel irandó ki és utána ugyancsak számokkal is a következő rovatban. Az összegnek betűvel való kiírása azért előnyös, mertha a számjeggyel történt bejegyzésnél eltérés, vagy vétség forogna fenn, úgy a betűvel való bejegyzés az összegnek szolgálja irányadóul az összeadásnál.

A hitelben történő vásárlások, sem az áru elvtelekor, sem a hitel kifizetésekor, amennyiben a hitel 30 napon túl vétetett igénybe, nem vezetendők be a könyvecskékbe. Ellenben a rendes havi vásárlók, kik egy havi hitelt élveznek és vásárlásaikat minden hónap elején pontosan kifizetik, azok vásárlásaik után visszatérítésben részesülhetnek s így vásárlásaik a vásárlási könyvecskébe bevezetendők.

Minden oldalon bejegyzett összegek a lap alján az utolsó sorban összegezendők és a következő oldalon az első sorba felvezetendők.

A vásárlások értékének összegezése által állapítatik meg az év végén, hogy az egyes tagok mily mértékben támogatták vásárlásaikkal szövetkezetüket, helyes azonban, hogy már félévkor összegezzék a vásárlásokat a könyvecskékben, hogy így évvégén ne terhelje túlságosan az ügyvezetőt az összegezési munka.

Figyelem fordítandó arra, hogy a könyvecskébe csak a vásárlás alkalmával a vásárolt áruk árának lefizetésekor történhetik a bejegyzés és nem engedhető meg, hogy a könyvecske otthon hagyása miatt a bejegyzés egy másik vásárláskor tétessék meg, mert a vásárlás könnyen feledésbe mehet s így a tag róvására is könnyen téves bejegyzés történhet. Tehát saját érdekében is minden vásárláskor vigye magával a tag vásárlási könyvecskéjét és kérje a vásárolt összeg azonnali pontos bejegyzését.

A forgalmasabb napokon, hetivásárkor, amennyiben a tagok vásárlásainak a könyvecskébe való bejegyzésére az üzletvezető nem érne rá, úgy az igazgatóság ezen napokra napi biztos beállításával végeztesse el a vásárlások pontos bejegyzését a vásárlási könyvecskébe.

Látható fentiekből, hogy a vásárlási könyvecskék útján a tagok vásárlásának nyilvántartása igen egyszerű s mindenik boltkezelő hamarosan belegyakorolhatja magát a helyes kezelésébe, minélfogva remélhető, hogy a legtöbb szövetkezet bevezeti a vásárlási könyvecskék rendszerét s lelkiismeretes kezelésük útján a vásárlási visszatérítés legigazságosabb és legtökéletesebb módját meg fogják valósíthatni. A vezetőségek pedig kísérjék éber figyelemmel, hogy a vásárlási könyvecskék kezelése helyesen és pontosan történik-e és az esetleges mulasztásokért, a bejegyzések elhanyagolásáért szigorúan vonják felelősségre a boltkezelőt és kötelezzék a pontos bejegyzések teljesítésére.

A szükséges vásárlási könyvecskéket a tagok számának megfelelő mennyiségben mielőbb rendeljék meg a szövetkezetek az illetékes raktár útján.

A központ közleményei.

Halálozás. Gyásza van az orosz-hegyi és tövisi szövetkezeteknek. Előbbinél Hajdu F. Mózes gazdálkodó, igaztag, utóbbinál Ratiu Gábor szövetkezeti pénztárnok hunyt el az elmúlt hónapban. Mindkettő szövetkezetük alapítása óta annak buzgó vezető tagjai voltak és a szövetkezet szervezése és továbbfejlesztése érdekében hervadhatatlan érdemeket szereztek. A szövetkezeti mozgalom ezen két kiváló harcosának kidöltét mélyen fájjaljuk.

Ügyvezetés. Az évi mérlegek összeállításával kapcsolatosan a szövetkezetek könyveinek az illetékes raktárhoz történő beszállítására vonatkozólag kiegészítésképp közöljük szövetkezeteinkkel, hogy az 1922. évi tiszta nyereségnek a múlt évi közgyűlés határozata szerinti hováfordítását illetőleg a helyes elkönnyelhetés céljából feltétlenül szükséges a vonatkozó közgyűlés jegyzőkönyvének is a könyvekkel együttes bevitele.

Felkérjük tehát az ügyvezetőket, hogy az 1922. évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvét a pénztárkönyvhöz csatolva, feltétlenül küldjék be a raktárhoz.

Ellenőri gyűlés. Folyó hó 11—12. napokon az összes ellenőrök részvételével megtartotta a központ ellenőri osztálya szokásos éveleji gyűlését, dr. Garda Kálmán igazgatósági alelnök elnöklete alatt, Nagy Domokos aligazgató vezetésével. — Dr. Garda Kálmán elnöki megnyitójában kifejezésre kívánta juttatni, hogy a központ ez évi programjának egyik lényeges részét fogja képezni az utóbbi években nem kielégítő működést felmutatott szövetkezetek nagyobb fokú ellenőrzése s ezáltal azoknak kellő megerősítése, hogy az új központhoz csatlakozott szövetkezetek teljes számban a jegeredményesebb működéssel vihessék előbbre a romániai Hangya szövetkezeti mozgalom fejlődését. — Ennek megfelelőleg a gyűlés legfontosabb tárgyát a gyengén működő szövetkezetek helyzetének megvitatása képezte, mikor is a helyi viszonyokat alaposan ismerő ellenőrök kifejtve az illető szövetkezetek eredményes működésének akadályait, kellő tájékozódást nyújtottak arra, hogy ezen szövetkezetek megerősítésére a központ megfelelő intézkedéseket tehessen és a szükséges támogatást részükre megadhassa. Azonkívül foglalkozott a gyűlés a boltoshiányok, házbérletek, adóügyek, hitel és áruellátás, általános ellenőrzési ügyek, biztosítások kérdéseivel s minden tekintetben megadta az ügyek helyes rendezéséhez szükséges irányelveket és utmutatásokat a szövetkezeteknél kint dolgozó ellenőrök részére. Az ellenőri gyűlés több olyan kérdést tisztázott, melyek az eddigi gyakorlatban még nem alakultak ki tökéletesen, így a vásárlási visszatérítés rendszeres megvalósítása is egyöntetű eljárások mellett fog történni. Az évi mérlegek gyors elkészítése tekintetében szintén megkapták az ellenőrök a szükséges felvilágosításokat, minek alapján már megkezdték az illetékes raktáraknál a szövetkezetek múlt évi mérlegeinek összeállítását.

Házi mulatság a központban. Felhasználva azt az alkalmat, hogy az állandóan távollevő ellenőrök az ellenőri gyűlés miatt mind központban tartózkodtak s így a Hangya tisztviselőinek nagy része együtt lehetett, igen jól sikerült műsoros házi mulatságot rendeztek folyó hó 12-én a központ összes irodatermében. A gazdag műsor, melyet a tisztviselők kellő művészi előadásban mutattak be, a mulatságon résztvevő nagyszámu közönség teljes elismerését vivta ki és a legjobb hangulatot keltette, miáltal egy felejthetetlen kedves estét tölthettek reggelig tartó tánc mellett az egybegyűlt Hangya tisztviselők és hozzátartozóik.

Az előadott műsor a következő volt: 1. Nyitány: Jászta Fanfuri Berci zenekara. 2. Prologot olvasott fel dr. Harmath János igazgató. 3. Conferált Ples Rémus. 4. „Volt egyszer egy kis leány“ az „Obsitos“-ból énekelte Zayzon Ili. 5. „Mi a szövetkezet?“ című költeményt szavalta Fábián Emma. 6. „Porcellán örült“ írta Nagy Endre, bohózat egy fel-

vonásban. Jászták: Farkas Emma, Boér Piroska, Szócs Julia és Kovács Dezső. 7. Műdalok, énekelte cigányzene kísérettel: Szabó Árpád. 8. „Ultimátum“ Páros Jelenet. Előadták: Barabás Gabriella és Báthory Ella. 9. Tánckompozíció: Székely Piroskától. 10. Hegedűszóló. Előadta: Lőrinczy Sándor. 11. „Ó az oka“ Vigjáték egy felvonásban. Előadták: Génađ Frida, Boér Piroska, Balázs Pál, Génađ Dávid, Szabó Ambrus, Béres Gyula.

Sómonopólium megszüntetése. Értesíteni kívánjuk szövetkezeteinket arról, hogy kormány-rendeletkezés folytán január hó 1-től kezdődőleg megszüntették a só árusítás monopól jellegét és a só szabad forgalom tárgyává tették, minélfogva a sónak beszerzése szövetkezeteink által jövőre nézve könnyebb lesz.

A Segélybélyeg tarifa felemelése. Ugy értesülünk, hogy a segélybélyegek használatánál a kormány árfelemelést létesített, amennyiben ezentul a levelekre, levelezőlapokra 10 bani segélybélyeg helyett 25 bani segélybélyeget kell ragasztani. Táviratokra, szállítólevelekre, utalványokra, üzleti naplók minden egyes oldalára pedig 50 bani segélybélyeg jár. Ugyancsak 50 bani segélybélyeg illetendő hivatalos kérésekre, marhalevelekre, 5 leunál magasabb összegekről szóló nyugtákra.

A vasuti szállítás ideiglenes szünetelése. A román karácsonyi ünnepekre való tekintettel a vasut igazgatósága pár napig szüneteltette a teheráru szállítást, miből kifolyólag raktáraink csak rövid idei késedelemmel küldhetik el a szövetkezetek rendeléseit. E hírünk olvasásakor azonban a vasuti forgalom már remélhetőleg rendes lesz s így a szövetkezetek nyugodtan várhatják a megrendett áruk pontos leszállítását.

Üzletvezető kerestetik. A bihar-félegyházai szövetkezetnél az üzletvezetői állás f. év április 1-én üresedésbe került. Javadalmazása évi 1800 leu fixfizetés és a forgalom után 3% jutalék, természetbeni lakás és fűtésre 800 lei. A szövetkezet évi forgalma cca 350.000 leit ér el. Boltkezelőtől kellő szakképzettség és 12—15.000 lei készpénz óvadék kívántatik meg. Pályázatok közvetlenül a bihar-félegyházai szövetkezet igazgató-ságához címzendők.

Ajánlkozás. Nagy Dénes tövisi lakos 18 éves fűszer és vasszakmában képzett kereskedő, ki egyik nagy forgalmu szövetkezetnél szabadult fel, román és magyar nyelveken beszél, mint segéd kívánna elhelyezkedni valamelyik szövetkezetnél. Megkeresések közvetlen Nagy Dénes Teius címére küldendők.

A „Hangya“ című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAQYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. P. O. E. 1024ra.